

ОКРЕМІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ОСІБ ТА УСТАНОВ, ЩО МАЮТЬ МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ІЗ СУМІЖНИМИ КРИМІНАЛЬНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ

Головко В. В.

аспірант

Національної академії Служби безпеки України

м. Київ, Україна

В переважній більшості наукових джерел присвяченим класифікації кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку злочини передбачені ст. ст. 443 та 444 КК України розглядаються як злочини проти міжнародного правопорядку.

Лише в окремих наукових роботах ми можемо спостерігати їх віднесення до злочинів проти миру. Так, А. Наумов досліджуючи злочини проти міжнародного миру, зазначає, що в цю групу входять діяння, які посягають на інтереси мирного співіснування держав та народів, зокрема це агресія: планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни; незаконний обіг зброї масового знищення; напад на осіб та установ, що мають міжнародний захист. На жаль вчений не аргументував таку класифікацію, проте можемо констатувати, що конструкція кримінально-правових норм, визначених ст. ст. 443 та 444 КК України, а саме побудова їх суб'єктивної сторони, дійсно припускає віднесення вказаних суспільно небезпечних діянь до групи злочинів проти миру, а відповідно міжнародних злочинів.

Цей висновок ґрунтується на тому, що визначена у вказаних статтях, в якості конститутивної ознаки мета (провокація війни), дозволяє розглядати такі дії з позиції підготовки чи розв'язування агресивної війни. Підтвердженням даної тези є і відомі історії людства факти, коли посягання на представників іноземної держави слугували приводом для розв'язування масштабних воєн. Зокрема, тут необхідно згадати напад 28 червня 1914 р. на спадкоємця престолу Австро-Угорської Імперії Франца Фердинанда Австрійського у столиці Боснії Сараєво, що став приводом для початку Першої світової війни став учинений.

З огляду на це, постає логічне питання співвідношення кримінально-правових норм передбачених ст. ст. 443 та 444 КК України з одного боку та ст. 437 КК України з іншого.

Слід зазначити, що мета провокації війни є конститутивної ознакою суб'єктивної сторони ще одного злочину, а саме передбаченого ст. 258 КК України (терористичний акт). На жаль питання розмежування зазначених злочинів із злочином передбаченим ст. 437 КК України в

юридичній літературі на сьогодні майже не досліджено. Лише в окремих роботах ми можемо спостерігати на окресленні науковцями цієї проблематики. Так, О. Грекова та А. Зозуля аналізуючи вироки українських судів по справах, так званими «ЛНР» та «ДНР», зазначають, що наявними вироками відносно діяльності терористичних організацій на сході країни за ст. 258 КК України, створюється певний дисонанс, який впливає на правильну кваліфікацію злочинного діяння та винесення справедливого вироку, адже судами не враховано, що відповідальність за подібні дії передбачено у низці інших норм КК України, серед яких планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни (ст. 437 КК України).

На наш погляд основне розмежування цих злочинів має відбуватися із врахуванням їх видового об'єкту.

Відповідно до положень міжнародних нормативно-правових актів, злочин передбачений ст. 437 КК України є злочином агресії, проти миру та відноситься до категорії міжнародних злочинів. Характерною особливістю якого є те, що він пов'язаний з протиправною діяльністю держави, політика якої спрямована на розв'язування агресивної війни. Натомість злочини передбачені ст. ст. 443 та 444 КК України такою характеристикою не наділені, і представляють собою протиправну поведінку конкретних фізичних осіб, які мають на меті спровокувати міждержавні укладення, які мають за їх розрахунком призвести до воєнного конфлікту.

Таким чином, вбачається що провокаційні злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист, вчинення яких є частиною плану з підготовки та розв'язання воєнної агресії, мають класифікуватись за правилами сукупності злочинів як міжнародний злочин агресії і підпадати під юрисдикцію міжнародних інституцій (міжнародного кримінального суда) або в разі застосування національної юрисдикції України мають кваліфікуватись за ст. 437 КК України та відповідний злочин передбачений ст. ст. 443 чи 444 КК України.